

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**LEGVM PON||TIFICIARVM GRE-||gorij noni, seu
Decretalium pentateu-||chus**

Mesnart, Martin

Parisiis, 1555

xix. De probationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63486)

DE se confessi super aliorum conscientis ne interrogantor. Crimine maiestatis excepto de reatu proprio confitentis periculosa confessio aduersum quēlibet ne admittitor. quod scelus aliorum suggestionē se reus perpetrasse proponet, ni aliis modis id verum constabit, cuiuslibet alteri sine fraude esto. Si qui tamen infamia laborasint; singulis eorum tribus ordinis ipsorum bonis viris adhibitis purgatio indicitor.

1. Cum monasterium

E contra iudex qui electionem examinabit si quem tertium licet incidēter in iure sese simoniacæ prauitatis vitium admisisse, mediatorēve eius fuisse, comperiet: coerceto, ab omni officio & beneficio ecclesiastico deponito.

2. Cum super.

Quæ verò per errorem facti œconomus ecclesiæ etiam in iure cōfessus erit, vt ne ex his ecclesiæ præiudicium generetur, videtur. Error facti negotio nondum finito nemini noceto.

3. Ex parte.

De Probationibus. Tit. 19.

IN quibus autem causis partium confessione veritatem elicier haud potis serit, in his probationes quæruntor.

Quod verò sua quisque voce dilueidē protestatus erit, in eundem casum proprio testimonio ne venito. Iuramēto eius in contrarium preffito ne stator, hoc in eo quoque qui sic constanter à duobus semel publice agnitus, ac volgo nominatus & reputatus erit filius, etsi post ipsum alter abiurassit, feruator.

10. Per tuas.

De Probationibus

12. *Ad nostram.* Sic & reus, contra quem criminis adfirmatiua probari potest, in negatoriæ probatione ne admittitor. Vt taleis, si se quoquo modo purgassint, in fontes reputetur, nulla consuetudine efficitur.

2. *Sicut.* E contra qui intentionem suam testibus instrumentisue fundasit, sacramentum, etsi consuetudo erit, subire ne cogitor. Si recusabit: non minor probationibus fides adhibetor. Ad hoc suffragium cum demum legitimæ probationes deerunt recurritor.

8. *In praesentia.* Nam & intentioni sufficienter fundatæ verbum dubium ex aduerso probatum ne noceto. Cum nihil ex aduerso sufficienter probatū erit iudex pro illa sententiam dicito.

1. *Ex epistola.* Nemini quoque, vt quæ contra ipsum penes ipsum sunt documenta requirat, & in medium proferat, præcipitor.

3. *Ex literis in fi.* Sanè possessori aliquando probatio dator. Qui enim longissimi temporis præscriptionem obiiciet, ad eam probandam admittitor.

9. *Licet.* Si possessorio iudicio agetur, etsi pars vtraque possessionem probasit, iudex tamen, vt uti possident, ita possideant, interdicto ne vtitur. Cuius probationes erunt potiores, vt si numero plures testes, qui aptiora negotio, & vero proxumiora testimoniis suis exprimāt, habesit, & possessionem iustam esse constabit, ipse in interdicto superior esto. Olli aduersari^o super petitis condemnator. Si à vi inquietatiua siue turbatiua aduersarium prohiberi petierit: vt neq; per se, neq; per alium molestet, vetator, prohibetor.

betor.

Inter quos de finibus regundis iudicium erit, ^{3. In prin.} vterq; actoris, vterque rei vices sustineto. vtrique testes ad iudicis instruendam cognitionem producere liceto. Cùm examinati erunt, quos præcellere intellet, ad fidem faciendam admittito. Sin æquè idonei erunt: possessoris testes præferuntor. In libertatis tamen fauorem, cùm vtriusque partis testes æqualeis erunt, etiã pro non possessore pronunciator.

Quæ causa super finibus regundis aliquarum diœcesum erit, secûdum diuisiones quæ libris ^{13. Cû cau sam.} antiquis, aliõve quo modo melius probabuntur, vt testibus, fama, & aliis adminiculis deciditor.

Qui traducturus & accepturus vxorem, probationibus per aliquos legitimè cum iuramèti ^{6. Iura- uer.} exhibitione super gradu consanguinitatis factis erit impeditus, contra probationem huiusmodi, postquam partibus poblicata erit, aliter probandi ne quis potestatem habeto, priori probationi stator.

Si verò causa matrimonii erit aduersus eam ^{14. Cau sam ma- trimonij.} quæ se virginem dicet & monacham, & ad virginitatis signa inuestiganda mulieres erunt ab ipsa introductæ: tam viri testes cõtra illas, quàm probationes aliæ hoc negocium contingentes, quas pars vtralibet producet, recipiuntor. Adhuc iudex ipse matronas prudentes deputato. sic, an puella virginitatis priuilegio munita fiet, anquiritor. Ne manus & oculus obstetricũ fallantur, hæc cautio esto.

De probationibus

4. *Propo-
sisti.*

Quæ autem mulier se nec à viro cognitam fuisse, nec potuisse cognosci proponet, si id tam proprio sacramento quàm testimonio septem mulierum per corporis aspectum virginem eam esse adseueratium probasit, viro tantum sacramento contrà adferente: indubiè obtineto. Illius iuramento & mulierum testimonio potius stator.

7. *Post ces-
sionem.*

Item iudicis ordinarij literis, donec contrariù probetur, stator. si quem per eas excommunicatum fuisse constabit cum procurationis officium adsumpsit: tanquam procurator ne admittitor.

5. *Tertio
loco.*

At si cuius capituli sigillo signatú instrumentum exhibebitur, contrà verò testes de eodem capitulo conuentum contentis in ipso, quoties de eis mentio fieret, vnanimi voce & consilio perpetuò reclamasse iurati deponent, & adulteriù furtiuumve esse sigillum dicetur, neque contra hoc pars aduersa probasit: secundum adfertionem testium tantum iudicator.

11. *Quo-
niam con-
tra.*

Iudices tam in ordinario quàm extraordinario iudicio semper aut publicam, si potesint, personam, aut duos viros idoneos adhibent. hi citationes, dilationes, recusationes, exceptiones, petitiones, responsiones, interrogationes, confessiones, testium depositiones, instrumentorum productiones, interloquutiones, adpellationes, renunciationes, conclusiones, ac vniuersa iudicii acta, cæteraque, quæ occurrent, competenti ordine conscribunt, loca, tépora, & personas designant, omnia sic conscribta partibus

tribuuntur, originalia penes scribtores remanent, per hæc, si super processu iudicis contentio oriatur, veritas declarator.

Apud quos iudices sic coram ipsis actorum originalia erunt, si apud alios his opus erit, & petentur: in scribtis redacta remittere coguntur. 15. Cum bona.

Per hæc litigatori veram negationem contra falsam iudicis adsertionem probandi facultas seruator. Qui iudex prædicta obseruare negleget, si quid inde difficultatis emerget, per superiorem iudicem castigatur. pro ipsius processu, nisi quatenus legitimis documentis in causa docebit, ne præsumitur. 11.

De testibus & antestationibus. Tit. 20.

Itaque nec iudicis vnus, quantæcunque auctoritatis fiet, siue super testamentis, siue super quibullibet contractibus quæstio erit, verbo in causis creduitor. Scribtis iudicum, ni testium adminiculo fulta erunt, duum triumve bonorum virorum testimonia præualento. Apud sedis in omnibus autoritas salua esto. 28. Cum a nobis.

Alioquin nulla causa vnus testimonio quamuis legitimo terminator. in qualibet christiani causa non minùs quàm duum triumve testium probatæ vitæ, fidelisq; cõuersationis testimonium admittitor. 23. Licet.

In summa: vnus testimonium ad condemnationem rei ne sufficito. 10. Venies. i. in fi.

Christianorum autè testimonium aduersus Iudeos in omnibus causis recipitor. hos qui Christi 21. Iudæi.